

P A R A D O K S T O T A L N E

M U Z E A L I Z A C I J E

ŠTA BEŠE MUZEOLOGIJA?

Ivo Maroević, UVOD u MUZELOGIJU:

„**Muzeologija** je deo informacionih nauka koji se bavi izučavanjem identifikacije, zaštite i komuniciranja **MUZEALNOSTI** materijalnih svedočanstava kulture i prirode (prvenstveno muzealija) radi zaštite ljudske baštine i interpretacije i prenosa njenih poruka, kao i oblicima organizovanog i institucionalizovanog ljudskog delovanja (**UGLAVNOM MUZEJIMA**) za postizanje navedenih ciljeva.“

Piter van Menš, 1989.

„*Museology as a scientific basis for museum profession*“
„**Muzeologija** je nauka koja se bavi istraživanjem selekcije, održavanja i javnog pristupa **materijalnim očitovanjima** kulture i **prirode**, koja se **čuvaju u institucijama** (**UGLAVNOM MUZEJIMA**) u cilju istraživanja, odgoja i rekreacije.“

KEY CONCEPTS OF MUSEOLOGY:

**MUSEOLOGY
(MUSEUM STUDIES)**

n. – Equivalent in French: *muséologie*; Spanish: *museología*; German: *Museologie, Museumswissenschaft, Museumskunde*; Italian: *museologia*; Portuguese: *museologia*.

Etymologically speaking museology is the ‘study of the museum’ (or museum studies), and not its practice, which is museography. But the term *museology* and its derivative *museological*, accepted in its wider sense in the 1950s, now has five clearly distinct meanings.

“UGLAVNOM MUZEJIMA” (Ivo Maroević, Menš) Muzej ka institucija / ustanova

Muzej kao institucionalni oblik pamćenja uglavnom predstavlja simulaciju i simulakrum mogućnosti pamćenja biranjem i prezentovanjem „uzoraka“.

Time prošlost, kako je rečeno, postaje bliža, ali i apstraktnija.

Sistem kombinovanja muzealija i njihove muzealnosti vodi interpretativnim manipulacijama. Iako se može govoriti o faktičkim istinama, celina može biti iskrivljena realnost.

Muzej kao ideja / grad / kontekst

Grad, ideja ili kontekst mogu predstavljati osnovu za muzealizaciju procesa, ne laboratorisjki model mnuzealizacije, kao što su to muzeji.

Stoga je proces muzealizovanja (delova) grada, elemenata nematerijalne baštine, fenomena i procesa (istorijskih i savremenih) zahtevniji model i predstavlja stalno tekući proces.

MUZEALNOST

Zbinek Stranski, 1970, Pojam muzeologije, Muzeologija 8: 2-39
Uvodi termin MUZEALNOST i MUZEALIJA

je ONA STRANA STVARNOSTI KOJU MOŽEMO UPOZNATI SAMO
U PRIKAZU ODNOSA ČOVEKA PREMA STVARNOSTI.

MUZEALNOST JE OSOBINA PREDMETA DA U JEDNOJ REALNOSTI BUDE
DOKUMENT NEKE DRUGE REALNOSTI, U SADAŠNJOSTI DOKUMENT
PROŠLOSTI, MUZEJU... *PROSTORU...*

Podjednako legitimna MUZEALNOST: „tavan“

Tavan / lična-porodična baština (baština u tradicionalnom smislu reči laos „dedovina“) predstavlja fini prelaz između koncepata

Nasleđivanja

i

Baštinjenja

Proces muzealizacije je neformalan, ali elementi su isti (podsetiti se Stranskog i Maroevića – teorije i funkcije)

Podjednako legitimna MUZEALNOST: „vrednost“ slike i „vrednost“ rama

Vrednosni sistem za muzealizaciju drugačiji je od vrednosnog sistema izbora u drugim disciplinama. Potpuno je legitimno, iz ugla muzeologije (ovo je radikalizovan primer) muzealizovati ram (ili produkciju ramova, radionice, aktere, uticaj u društvu i na umetnost i sl...) nego Leonardovu sliku.

Disciplinarne vrednosti i norme ne moraju nužno nametati vrednosni sistem vrednosti u muzeologiji.

POLJE MUZEALNOSTI: FAKTOR MUZEALNOSTI

Maroević, UVOD u MUZELOGIJU:

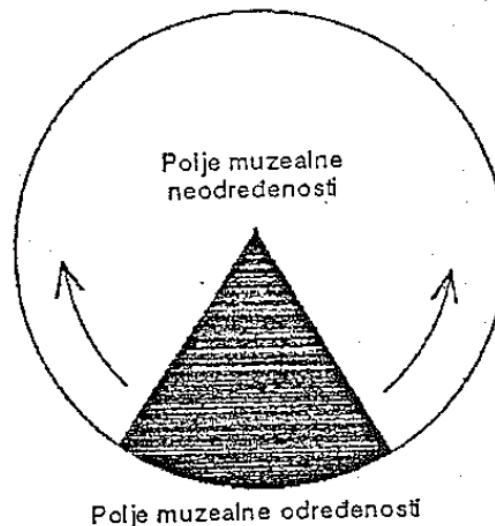
„Muzeologija treba da
identifikuje temeljni

VREDNOSNI SELEKTIVNI FAKTOR

*kojim se u materijalnom svetu što nas
okružuje određuje onaj deo tog sveta
kojim se bavi muzeologija.“*

Proces identifikacije je

MUZEALIZACIJA

Maroević, UVOD u MUZELOGIJU:

„Muzeologija se bavi sistemskim
proučavanjem procesa emisije
informacija pohranjenih u predmetima
baštine (muzealijama) i smanjivanjem
polja neodređenosti pojedine muzealije,
zbirke ili muzeološkog polja u celini.“

**Polje MUZEALNOSTI je STRUKTURALNO
a ne INTERPRETATIVNO.**

(NE)POUZDANOST INFORMACIJA

Kuća koja je na Zlatiboru zaštićena kao kulturno dobro nosi zvaničan naziv Vila predsednika predsedništva SFRJ.

Razlog za sticanje statusa kulturnog dobra je njena „veza“ sa predsednikom SFRJ.

Problem je što je kuću napravio 1937.godine beogradski industrijalac Aleksandra Aca Pavlović sa svojom suprugom Andre (Francuskinjom)

Mnoge su legende i mitovi vezani za Brozov boravak u vili, ali nikada nijedna nije istorijski potvrđena.

Detaljnije:

Међуратне виле Златибора, (Mid Wars Villas of Mt. Zlatibor), у: *Ужички зборник* Књ: 33, св. 1, Ужице: Народни музеј Ужице, 27-38.

POSLEDICA: RADIKALIZACIJA INTERPRETACIJE

Posledica pokušaja muzealizacije zasnovane na pogrešnim ili neistinitim informacijama je gubljenje same potencijalne muzealije u lažnom kontekstu.

Nasilna muzealizacija:

Oko (spomenika kulture) „Titove vile“ niče ogroman apartmanski kompleks (jeftine i bezlične investicione arhitekture), a glavni marketinški moto je „beg od grada, baš kao Tito“.

PRENOS INFORMACIJA

Stranski (*Temelji opće muzeologije*, 1970.)
po W. Goffman, 1964.godine)

PODRUČJE PRENOSA

D1 >>>>>>>>>> D2 :

(dokument 1)____(informacija)____(dokument 2)

Usled deformacije zbog „buke“ u području prenosa

D1 ≠ D2

D1 = D2

Kada je

totalnost pojave _____izvor-dokument

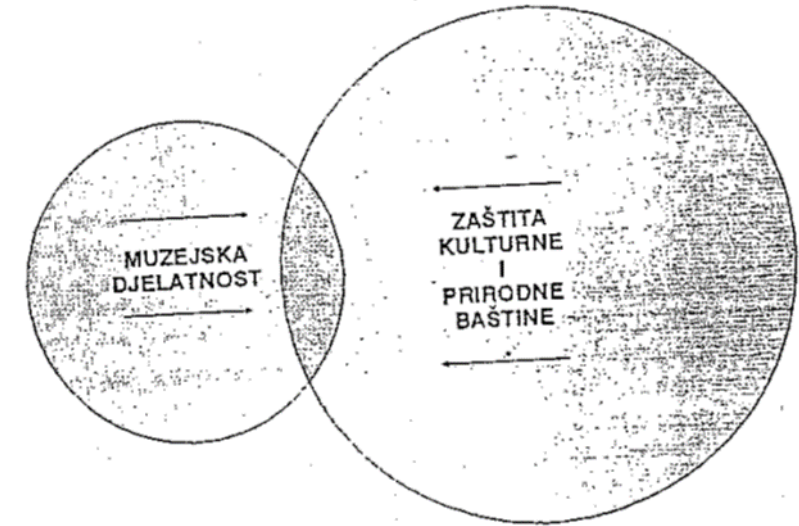
Iz totalnosti pojave selektujemo direktne izvore dokumenta, koji odmah u toj formi postaju dokumenti prvog reda, a onda sledi prenos informacije.

MUZEOLOGIJA: KA TOTALNOSTI

Predmet muzeologije je
IZUČAVANJE OSOBINA PREDMETA ILI SKLOPOVA KULTURNE BAŠTINE
KOJI MOGU
ORGANIZOVANO I USMERENO PRENOSITI PORUKE
ČOVEKA ČOVEKU ILI DRUŠTVU
IZ VREMENA U VREME
U OKVIRU RAZLIČITIH KONTEKSTA:
PRIMARNIH,
ARHEOLOŠKIH
ILI MUZEOLOŠKIH.

PREDMET MUZELOGIJE
JE I NAČIN I ISTORIJA NAČINA ORGANIZOVANJA I PRENOŠENJA TIH PORUKA.

Društveni, kulturni, naučni, informacijski, tehnički i tehnološki aspekti delovanja
tih informacijskih i komunikacijskih procesa predstavljaju samo
RASPON MUZEOLOŠKIH INTERESA

ZAŠTO?

Dragan Bulatović:
Muzeologija kao nauka o proizvodnji
dokumenta pamćenja

„Ако немате почетну идеју да то што сте неким својим трудом и маром сачували и сакупили као сведочанство сопственог доживљаја стварности, преведете у документ који ће и другима пружити макар део информација које су поуздане својом изворношћу, ако немате идеју да тај документ вратите у актуелну стварност, онда не можете да рачунате на њега као исходиште културне поруке. А то значи, пре свега, да музејски трезор не сме да буде закључан у семантичком смислу.“

Dragan Bulatović,
MUZEALIZACIJA KAO
HERMENEUTIČKI KRUG,
2018, Univerzitet u KM.

„Под јавном меморијом рачунамо, поред музеја, библиотека, архива и на све облике усменог (и умског) памћења, попут обичаја, легенди, митова, коначно самог језика.“

.

BAŠTINA KAO PROCES

Dragan Bulatović:
Muzeologija kao nauka o proizvodnji
dokumenta pamćenja

Музеализација има као идеал
документовање процеса који су зачети у
некој прошлости и обитавају у сећању на
различите начине, али са циљем да
обезбеди целовиту слику њихових
„живота“.

DOGAĐAJI

POJAVE

PROCESI

Музеализација *процеса* – трезорира
(се) нешто што је живо, нешто што на
линији трајања није *било - па прошло*,
већ се и памти због тога што има
садашњост.

KA TOTALNOM MUZEJU (IDEJI)

Problematika upotrebe i zaštite celokupne baštine nadilazi predmet muzeologije. (?)

Tomislav Šola,
PREMA TOTALNOM MUZEJU,
2014, CMiH

Muzeologija se (uglavnom) zadržava na tumačenju i komuniciranju. (?)

Dragan Bulatović,
MUZEALIZACIJA KAO
HERMENEUTIČKI KRUG,
2018, Univerzitet u KM.

Svojim delovanjem ona utiče na stvaranje različitih identitea, od kojih su najzustepljeniji KULTURNI.

BAŠTINSKI SISTEM:

Problematika upotrebe i zaštite celokupne baštine nadilazi predmet muzeologije. (?)

Muzeologija se (uglavnom) zadržava na tumačenju i komuniciranju. (?)

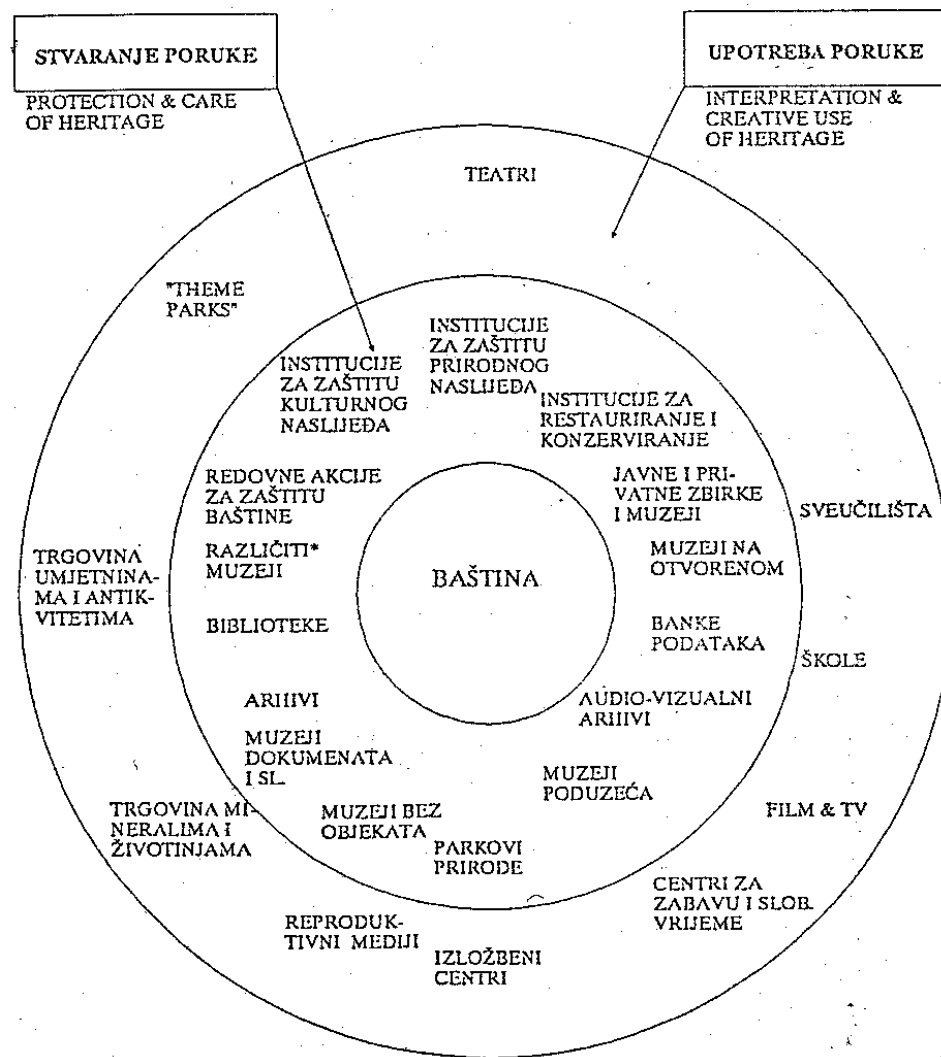
Tomislav Šola, HERMENEUTKA BAŠTINE
(Heritologija 1982), (Mnemosophia 1992)

Tomislav Šola,
PREMA TOTALNOM MUZEJU,
2014, CMiH

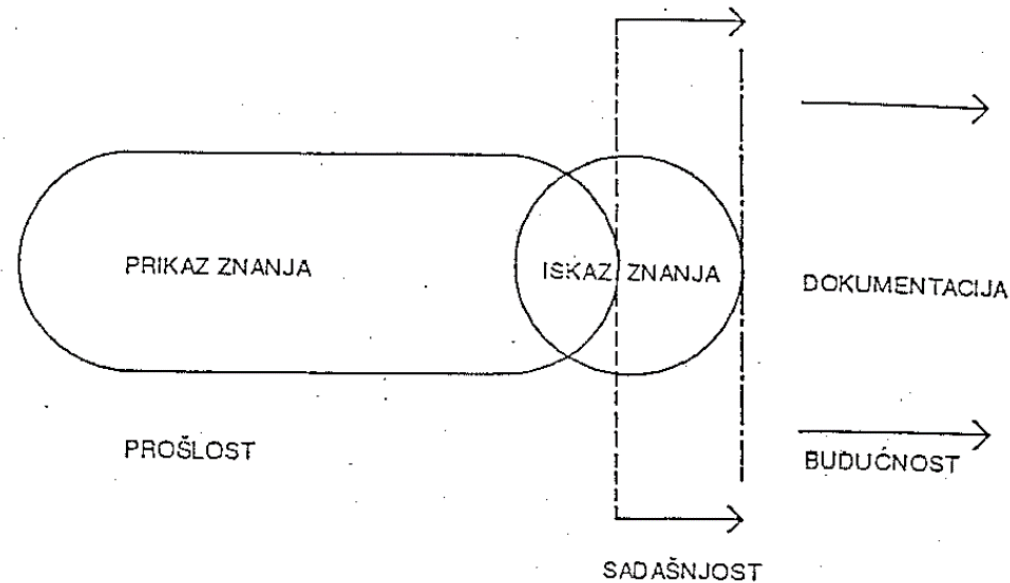
Setite se Stranskog: Iz totalnosti pojave selektujemo direktne izvore dokumenta, koji odmah u toj formi postaju dokumenti prvog reda, a onda sledi prenos informacije.

Šola predlaže TOTALNOST BAŠTINE KAO ŽIVOT SAM. MUZEALIZACIJA U TOM SMISLU POSTAJE PARADOKS, ODNOSNO NEPOTREBNA AKTIVNOST.

Naravno, svestan je da je ovo utopija jer život i muzej u svojim različitim težnjama (večnost i prolaznost) nikako ne mogu pronaći zajednički jezik.

MUZEALIZACIJA KROZ ISKAZ I PRIKAZ:

PRIKAZ ZNANJA (INFORMACIJSKI SEGMENT)

Akumulira znanje (fizičko, društveno, komunikacijsko, dokumentacijsko, informacijsko, istorijsko znanje) koje se steklo u muzeju kao i sam koncept vremena – mnoge muzealije duže su vremena u muzejskim nego u „životnim okolnostima, tako da je muzejski život postao domunatan.

Mona Lizu je nemoguće zamisliti kao vanmuzejski predmet.

ISKAZ ZNANJA – KOMUNIKACIJSKI SEGMENT

KAKO SE ISKAZ I PRIKAZ OTELOTVORUJU U MUZEJU

KONTEKSTUALIZOVANO ZNANJE

FORMATIRANO ZNANJE

ZA RAZMIŠLJANJE????

ODNOS MUZEOLOGIJE PREMA PREDMETU ISTRAŽIVANJA I
STVARANJU IDENTITETA

Kako se „kreira“ predmet i kako se kreira znanje o njemu?
Da li se istovetno kreira i znanje muzeologije i znanje o
muzeologiji?

